	ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ	Број:
		10/7-1-8
	ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ	Датум:
		27.4.2016.

Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Нишу
подносимо следећи извештај:

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ:

1. Састав комисије:

1. Доцент др Мирјана Илић
2. Доцент др Ирена Цветковић Теофиловић
3. Ванредни професор др Надежда Јовић

2. Одлука Већа департмана за српски језик број 10/7-2-20 од 1. јула 2015. године.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

1. Име, име једног родитеља, презиме
Маринела Горан Соколов
2. Година уписа на мастер академске студије
2014/2015.
3. Назив студијског програма
Мастер академске студије филологије (модул српски језик)

III НАСЛОВ – МАСТЕР РАДА:

Народни називи за фитониме из Димитровграда и околине

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

10/7-1-8

Датум:

27.4.2016.

IV ПРЕГЛЕД -МАСТЕР РАДА:

У последњих неколико деценија народна ботаничка номенклатура предмет је детаљних лингвистичких истраживања у низу словенских језика, посебно у руском и украјинском, где су називи биљака изучавани у оквиру тематског приступа лексици на сабраним дијалекатским материјалима, што је лингвистима омогућило да установе скупове мотивационих обележја која се налазе у основи назива растиња, те најчешће принципе и начине номинације тог комплекса реалија.

Рад се бави народним називима за биљке из Димитровграда и околине и има укупно 80 страна. Рад се састоји из девет целина, а затим следе два прилога, речник и списак литературе. У **Уводу** (5-8) се дефинише истраживачки задатак, наводи циљ анализе и теоријско-методолошки оквир. У другом одељку под називом **Историја димитровградског краја** (8-9) наводе се основни етнокутуролошки подаци о географској области са које ће бити прикупљена грађа. У трећем одељку **Дијалекатска припадност проучаваног подручја** (9-10) даје се у кратким цртама опис говора проучаваног краја. У четвртном одељку **Лечење биљем у димитровградском крају** (11-12) наводи се важна улога лековитог биља у животу народа тога краја. Фокус анализе биће лековито биље, али уколико назива не буде у довољној мери биће укључени и остали народни називи за фитониме овог краја. У одељку под називом **Истраживање** (13-14) описује се методологија и начин прикупљања лексичког материјала и наводе се информатори. У одељку **Именовање лековитих биљака** (14-24) наводе се проучавани фитоними. Они су идентификовани у научној номенклатури и свака биљка има и свој латински назив. Уз фитоним се наводи и понека карактеристика која је мотивисала или усмерила номинацију. У одељку **Семантичка анализа** (25-38) фитоними су груписани према начину мотивисаности на: непосредно мотивисане фитониме, посредно мотивисане и фитониме без јасне мотивисаности. У одељку **Начини номинације** (38-48) лексичке јединице класификоване су по творбеној структури на: семантичке и афиксалне деривате, сложеннице, полусложенице, синтагме, реченице у номинационој функцији и позајљенице. У одељку **Дијалекатске особине** (48-51) дата је језичка нализа прикупљење грађе и то на следећим нивоима: прозодијском, фонолошком и морфолошком. У **Закључку** (51-54) се даје синтеза лексичко-семантичке анализе фитонима. Следи **Прилог 1** (55-58) где се дају фотографије биљака које су проучаване и **Прилог 2** (59-61) који је заправо збирка дијалекатских текстова записаних на терену од информатора. Иза прилога следе **Речник** (62-78) и **Списак литературе** (79-80).

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА МАСТЕР РАДА:

Истраживачки задатак је јасно дефинисан, дате су основне уводне информације, објашњена је методологија прикупљања грађе. Формирању корпуса се приступило са теоријске платформе данашње дијалектолошке науке. Фитоними су идентификовани у ботаничкој научној номенклатури, а затим се у раду приступило њиховој лексичко-семантичкој анализи. Сви фитоними подељени су у три целине: непосредно мотивисани фитоними, посредно мотивисани фитоними и издвојена је и група лексема без јасне мотивисаности. Непосредно мотивисани фитоними даље се деле у оне мотивисане мирисом као *смрдљива коприва*, укусом као *ћиселац*, љута *шунпа*, боји као *бел равнеж*, *жлт равнеж*, *црвено видовиње*, структури као *живовлак*, мету раста као *дива копина*, *ливацко зеље*, времену јављања као *круша сланопаца*, *плаво видовиње*, *видовче*, према крмној погодности *магарећи*

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

10/7-1-8

Датум:

27.4.2016.

трн, дејству буника, према динамици зевалица, раставче, росуља, према одсуству неке особине мртва коприва, времену употребе као иванско цвеће, начину упоребе као пуцавац, сврхи употребе као лишаивац, вранилова трава, медунче и сл. У групи посредно мотивисаних назива имамо поделу по: мирису као сурутка, боји срамник, млеч, вилина косица, по облику петопрсница, момина слза кандилка, по величини као кутретија, дејству као змијско грозје, динамици чичък, сврси употребе као сапуњача, према веровању у структуру биљке бабина душица, или у функцију биљке љубика или о пореклу биљке или њеног дела као давинов лис. Директно мотивисани називи настали су на основу обележја саме биљке. Посредно мотивисани називи јављају се кад мотивационо обележје указује на асоцијативну везу биљка-друга реалија, базирану на некој од њихових заједничких одлика. У овом случају основом именовања биљке сматра се ознака издвојена поређењем, она по којој биљка подсећа на другу реалију, појаву.

У групи пороучаваних фитонима нашле су се и биљке као: багрена, боровинка, бреза... код којих је тешко или скоро немогуће утврдити мотивисаност. О овим називима кандидат наводи чињенице познате у литератури или етомолошке податке где је то могуће, али они ипак остају на маргинама лексичко-семантичке анализе.

Кандидат осим што прониче у семантичку структуру, објашњавајући мотивацију народних назива фитонима, бави се и њиховом творбеном структуром. Са творбеног аспекта издваја: називе фитонима добијене у процесима афиксалне деривације, композите и синтагматске спојеве. У групи фитонима добијених у процесима афиксалне деривације издваја продуктивне творбене моделе и објашњава гласовне појаве које се јављају на морфемским границама. У оквиру композита разликује: композите добијене срастањем, композите са спојним вокалом и полусложенице. Код синтагматских спојева издваја такође неколико модела: Adj+N, N+N и Adj+Adj+N. Позајмељенице посматра у оквиру посебног подеделка.

С обзиром на чињеницу да фитоними припадају врло архаичној лексици следи и анализа ове лексичке грађе на : прозодијском, фонетском и морфолошком нивоу.

1. ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Рад Народни називи за фитониме из Димитровграда и околине урађен је у складу са теоријско-методолошким претпоставкама од којих се пошло. Вреди истаћи да су резултати овог занимљивог проучавања изложени изузетно прегледно, на начин који пружа могућност да се брзо и успешно сагледају односи између носећих параметара. Искрпном анализом показано је како се одговарајућом комбинацијом теоријско-методолошких претпоставки могу детаљно и искрпно анализирати лексеме којима се именују биљке. Анализа је показала да су у процесима номинације важни изглед и структура биљке, њене особености као мирис и боја, али и њена намена у људском животу. У раду је прикупљена лексика која у ситуацији када село изумире и када стандарни језик преко медија доминира у комуникацији, представља вредан културолошки лексички материјал који на овај начин бива сачуван од заборава. Вредан допринос рада су и врло исцрпна објашњења у вези са мотивацијом народних назива биљака као и класификација ових назива.

2. ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Рад је смислено организован, а садржаји су јасно и прегледно изложени. Литература коришћена у раду је врло обимна, и строго специјалистички одређена јер се односи углавном на фитониме. Кандидаткиња Маринела Соколов је успешно спровела обимно лексиколошко истраживање. На више места у тексту, а нарочито у анализи података добијених на основу истраживање и синтези резултата, кандидаткиња је показала одговарајућу способност да дословно и умешно користи

	ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ		Број:
			10/7-1-8
	ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ		Датум:
			27.4.2016.

прокламоване методе и принципе истраживања који се примењују, пре свега, у лексикологији и семантички орјентисаној творби, базирајући своју анализу у великој мери на основним постулатима дијалектологије и лексикологије. Кандидат је показао завидну способност разумевања различитих методолошких оквира.

3. КОНАЧНА ОЦЕНА МАСТЕР РАДА

Рад представља вредан допринос проучавању српског језика, са дескриптивног, теоријског и методолошког становишта. Доноси обиље грађе, од оне која припада књижевно-уметничком стилу па све до колоквијалног регистра. Ослањањем на теоријске претпоставке компоненцијалне анализе рад обогаћује србистички методолошки инвентар, даје значајан допринос лексиколошким проучавањима српског језика и проблему полисемантичности и деривације, а доноси и информације о савременом стању у српском језику.

3. КОНАЧНА ОЦЕНА МАСТЕР РАДА

Да ли је теза урађена у складу са образложењем наведеним у пријави теме: ДА

Да ли теза садржи све битне елементе: ДА

Да ли теза представља оригиналан допринос науци: ДА

Недостаци тезе и њихов утицај на резултат истраживања: /

VI ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене тезе, комисија предлаже да се мастер рад прихвати, а кандидату одобри јавна одбрана.

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

10/7-1-8

Датум:

27.4.2016.

ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Доцент др Мирјана Илић

Доцент др Ирена Цветковић Теофиловић

Ванредни професор др Надежда Јовић